

Boganmeldelser

I dette nummer af Sygeplejersken anmeldes følgende bøger: "D destruktiv digitalisering", "Jeg er syg, men fejler ikke noget", "Fra pest til corona" og "Akutte medicinske tilstande"

Sygeplejersken 2022 ; (6): 44-46. Anmeldelser

Maj Siercke, sygeplejerske, ph.d., fagredaktør, Sygeplejersken og Fag&Forskning

Fem år med en dræbende platform

Niels Bentzon, Jacob Rosenberg
Destruktiv digitalisering
– En debatbog om Sundhedsplatformen
2016-2021
297 sider – 299,95 kr.

Sundhedsplatformen (SP), som har været det gældende it-system i Region Hovedstaden og Region Sjælland siden 2016, har løbende været til debat både i medierne og hos klinikere, som stadig rapporterer om store problemer med en tidsrøvende elektronisk patientjournal, som dræner for energi og arbejdsglæde. En uhyggeligt spændende og velskrevet debatbog. Man gyser og forarges undervejs i historien og nikker som klinikker genkendende til historien. Tragedien som udfolder sig, er en saglig veldokumenteret fortælling omhandlende SP, og hvordan de fem år med ”den dræbende platform” er gået.

Den lemfældige brug af skattemidler til det milliarddyre system er mindst talt chokerende. Midt i en tid, hvor der er mangel på sygeplejersker og læger, er det fortvilende, at mange er taget ud af den kliniske hverdag for at være såkaldte ”byggere”, der skal forbedre SP. Men det de bygger på, svarer desværre til at få en Trabant til at køre som en Rolls Roys. I Region Hovedstadens it-afdeling alene sidder der ca. 300 medarbejdere, der udelukkende arbejder med udvikling, support og forvaltning af SP. Samlet set er merudgiften til drift af SP opgjort til 520 mio. kr. årligt.

Systemet er så kompliceret og lidt intuitivt, at det kræver massiv sidemandsoplæring i ugevis. Er klinikeren væk fra SP i en kort periode, kan det være umuligt at navigere i på egen hånd ved tilbagevenden til afdelingen. Den non-intuitive og uoverskuelige brugergrænseflade, som kræver klik på klik på klik (hvis man da overhovedet kan finde ud af, hvor man skal klikke) ser forskellig ud fra sted til sted, hvilket besværliggør skifte fra afdeling og ambulatorium. Som omtalt i sidste nummer af Fag&Forskning: ”Sygeplejedokumentation og kliniske sygeplejeplaner – status og udfordringer”, har SP også haft negative konsekvenser for dokumentation af sygeplejen.

Patientsikkerheden har flere gange været alvorligt truet, hvilket også har været omtalt af Ombudsmanden og senest med en hård kritik fra Datatilsynet, som påpegede fejl i tusindvis af medicinkort. Det skyldes, at softwaren i SP er baseret på et forældet programmeringssprog (MUMPS) udviklet i slut-60’erne, som vil blive ved med at føre til fejlkodning i SP, hvor ingen på forhånd kan regne konsekvensen ud, og derfor igen og igen potentielt kan føre til problemer med patientsikkerheden.

Der er meget få programmører i verden, der kender MUMPS, og dem der gør, vil helst ikke have noget med det at gøre. Det er yderst velkvalificerede forfattere inden for lægevidenskab, økonomi og datalogi, som har bidraget til bogen. Indledningsvis er der interview med Bertel Haarder, som bekræder, at vi ikke har et samlet velfungerende elektronisk patientjournalssystem i Danmark og derfor reelt har splittet Danmark op i to. De 14 kapitler dissekterer forløbet med SP lige fra udvælgelse, opsætning, implementering og konsekvenser for den kliniske praksis. Det står lysende klart, at de sundhedsfaglige og økonomiske konsekvenser har været store, og at afskaffelse af det katastrofale it-system står øverst på ønskesedlen.

Maj Siercke, sygeplejerske, ph.d., fagredaktør, Sygeplejersken og Fag&Forskning

Tanker om at være alvorligt syg

Kasper Birch
Jeg er syg, men fejler ikke noget
GADS forlag 2021
160 sider – 199,95 kr.

”Jeg mærker nogle sitringer i lægmusklen på det ene ben. De sitringer, synes jeg godt nok aldrig, jeg har mærket før...” ”Jeg tager min telefon...”

”Yderligere søgninger gør det kun værre. Jeg leder desperat efter noget, der kan modsige den tankerække, der er begyndt at tage form i mit hoved...”

”Jeg har ALS, jeg er helt sikker!”

Sådan indleder Kasper Birch sin bog. Allerede der måtte jeg overgive mig til en strøm af tårer. Det er nærmest en 1:1-beskrivelse af den lavine af tanker, som i ny og næ skyller ind over mig. Dette er ikke en personlig fortælling om min angst for at være syg, men et skulderklap til Kasper Birchs skrive- og fortællestil.

Det skønnes, at op mod 150.000 danskere lider af helbredsangst, en lidelse som kan have stor indvirkning på livskvalitet, arbejdsliv, familieliv... ja, livet generelt.

Bogen er bundet op på Kaspers personlige fortælling om helbredsangst, og han allierer sig med både med en hjerneforsker, en præst og en psykolog i forsøget på at forstå, hvorfor han blev ramt af helbredsangst, og hvordan han kan leve med den.

Sygeplejersker og andre sundhedsprofessionelle kan både personligt og fagligt have gavn af at læse bogen.

Sasja Jul Håkonsen, sygeplejerske, cand.cur, ph.d., kvalitetskonsulent, Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprograms Videncenter – Ressourcer & Innovation, Retningslinjesekretariatet

Fra Guds Straf til videnskab

Morten Arnika Skydsgaard
Fra pest til corona
Aarhus Universitetsforlag 2021
100 sider – 100 kr.

Her præsenteres vi for 100 nedslag i epidemiernes historie i Danmark. Vi begynder med pestens hærgen i landet gennem 350 år og ja, i resten af den kendte verden. En verden præget af krige, men hvor pestens ofre langt oversteg krigenes.

Derefter dykker vi ned i sygdomme og epidemier som spedalskhed, koppper, ”den sjællandske syge”, barselsfeber, kolera, tuberkulose og influenza for at slutte af med nutidens covid-19-epidemi.

Forfatteren giver et bud på, hvordan sygdomsfremkaldende mikroorganismer, i de 13.000 år Danmark har været beboet af mennesker, i begyndelsen har haft trange kår. Men efterhånden som menneskene begyndte at vokse i antal, blev fastboende og domesticerede dyr til landbrug, fik de sygdomsfremkaldende mikroorganismer bedre og bedre vilkår, så de kunne udvikle sig til epidemier.

Det beskrives, hvordan folk op gennem tiden har set på de smitsomme sygdomme, lige fra middelalderens overbevisning om at disse var Guds Straf for usømmelig levevis, over oplysningstidens begyndende opbygning af lægevidenskaben, der dengang mere lignede en form for heksekunst frem til nu, hvor videnskabelige eksperimenter og afdækning af årsagssammenhænge præger billedet.

Bogen er en letlæselig historisk gennemgang af epidemiens historie i Danmark.

I valget mellem pest og kolera vælger jeg covid-19.

Jens Bydam, sygeplejerske, cand.phil.

Parløb på akutafdelingen

Nina Skavlan Godtfredsen, et al.
Akutte medicinske tilstande
FADL'S Forlag 2022
368 sider – 339,95 kr



14. udgave af lommebogen 'Akutte Medicinske Tilstande' er udkommet. Er du nyansat på en travl akutafdeling, hvor du er optaget af at finde ud af, hvordan afdelingen er organiseret, hvem du skal ringe til, hvem der skal modtage patienten, hvilke prøver du skal bestille, hvor alle patienterne skal hen, hvilken kollega der har tid til at hjælpe dig eller blot vil finde kaffemaskinen, så kan bogen være et godt opslagsværk og supplement til besvarelse af dine spørgsmål.

Bogen giver dig naturligvis ikke fyldestgørende svar på alle de nævnte spørgsmål, men den kan hjælpe dig på vej til at forstå de mest almindelige medicinske tilstande, du møder i det akutmedicinske felt.

Bogen er letlæselig og kan hurtigt fungere som opslagsværk, når du bare ikke lige kan huske, hvad en given medicinsk term eller tilstand betyder. En akutafdeling er en sværm af mange faggrupper med forskellige faglige kompetencer og kvalifikationer, som spiller sammen og danner et unikt parløb. Den ene part er ikke noget uden den anden part, og derfor er bogen anvendelig for alle parter. En fin lille lommebog med gode opslagsmuligheder og et godt indeks.

Der er relevante illustrationer og tabeller, som understøtter kapitlernes indhold på en hensigtsmæssig måde, og derfor er der tale om en god bog til kittel-lommen.

Annette Jakobsen, sundhedsfaglig uddannelseskonsulent og akutsygeplejerske, Center for Kompetenceudvikling, Region Midtjylland

Kort nyt om bøger:

Lone Simonsen

Hvordan håndterer vi fremtidens pandemier?

Informations Forlag 2022

78 sider – 49,95 kr.

'Corona Lone', som flittigt blev citeret i både radio og TV, da pandemien stod på sit højeste, har skrevet en lille fin bog om, hvordan vi kan være langt bedre forberedte, når den næste pandemi rammer. For det gør den. Den har allerede fået navnet Disease X af WHO.

Bogen gør status over pandemien globalt og i Danmark samt håndteringen af den. Vi guides igennem, hvad en pandemi er, pandemiens begyndelse i marts 2020, opstilling af worst case-scenariet, med hvad der kunne være sket, hvis vi ikke... Bogen afsluttes med, hvad covid-19 især vil blive husket for, nemlig at verden var uforberedt på den og den ekstremt hurtige udvikling af høj-effektive mRNA-vacciner. Den nye "afstandsbetingede" måde at leve på definerede mange liv, og fænomenet long covid-senfølger er et kapitel i Danmarks-historien, som endnu er uafsluttet.

Marta Sørensen

Høne, løve, ravn

Gyldendal 2022

220 sider – 299,95 kr.

Karen Kirstine Wellendoorf

Skab ro under fødslen – få styr på dit åndedræt

112 sider – 149,95 kr.

Gads Forlag

Høne, løve, ravn handler om følelser, fakta og fordomme om mødre.

"Der findes to slags mødre: Dem, der afleverer barnet om morgenen, og dem, der henter."

Ekspert i inden for psykologi, økonomi, børneernæring, jordemodervidenskab og kvinder i historisk perspektiv sættes i spil i forfatterens oplevelser som førstegangsfødende.

Malstrømmen af formaninger, fordomme og følelser står i kø på trods af råd, hvor rådvildhed, usikkerhed og skamfuldhed hersker. Det uperfekte hyldest, og det står klart, at moderskabet understreger, hvordan livet er valg og fravalg. Bogen 'Skab ro under fødslen – få styr på dit åndedræt' er en lille skøn bog skabt til moderskabets begyndelse, hvor åndedrættet kan trænes til at virke smertelindrende og beroligende på veerne. Bogen giver konkrete anvisninger til træning af åndedrættet og forslag til øvelser sammen med fødselshjælperen.

Henrik Tingleff

Når flokdyret fejler – Hvorfor vi kloge mennesker træffer så mange ukloge beslutninger

Gyldendal 2022

296 sider – 299,95 kr.

Hvorfor er vi villige til at stå 45 minutter i en kø for at betale 60 kr. for en fastelavnsbolle? Hvad fik almindelige mennesker til at storme den amerikanske kongres? Hvorfor har så mange fodboldspillere tatoveringer? Det er nogle af de spørgsmål, som forfatteren forsøger at svare på via en rundrejse i historiens største og mest skelsættende menneskeforsøg, hvor vi kommer tæt på sindets afkroge. Vi får fem foruroligende forklaringer på, hvorfor kloge mennesker bliver ved med at gøre så mange ukloge ting, og ét betryggende bud på, hvordan vi – ved at tage os tid – kan undgå det: 1. Vi vil høre til i gruppen. Og vi vil gå langt, for at det lykkes. 2. Gruppen gør os diskriminerende og fjendtlige. Den får os til at glemme os selv. 3. Vi er autoritetstro. En kittel eller en guldnap er alt, hvad der skal til. 4. Vi er selvforherligende. Vi vil stå bedre end andre. Om vi så skal låne os til det. 5. Vi lader andre lide. Vi undlader at gribe ind. Bare for ikke at tabe ansigt. 6. Find ro i den sjette bonusgerning: Vi er ikke så slemme endda. Så det skal nok gå. Hvis vi husker det.